

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A szövetkezett pártok lojalitása.

— január 16.

(—) Még a legrosszabb dolgoknak is van bizonyos irányban jóoldalak is. Még a nemzet legjobbaitól is oly méltón elítélt és örökké kárhözatos emlékü Tisza—Kristóffy-féle rendszer is egy irányban előnyös hatású volt, amennyiben megtanította a nemzetet, hogy a 67-es ugynevezett alkotmány csak gyarló kártyavár, melyet az osztrák hatalom egy ellenséges fuvallata halomra dönt s hogy egy nemzet senki másban és semmiféle papiros biztosítékban nem bízhatik, csakis egyedül a saját erejében. Megtanulta ugy a függetlenségi, mint a volt szabadelvű párt e rövid terror-rendszer folyaman, hogy mindenek fölött mérsekélni kell tudni, bármennyire is jogosult vágyainkat, nemzeti aspirációinkat és egyszerre csak annyit szabad akarnunk, amennyit a belbékés és közjogi tényezők harmoniájának megzavarása nélkül elérnünk lehet s minden egyes lépést nagyon megfontoltan, fokozatosan, kitartó türelemmel és kölcsönös elveinknek lehető kimélésével tehetjük csak meg előre.

Megtanulták a 67-esek is, hogy

a Deák által létesített, de a halhatatlan emlékü szerző eredeti koncepciójából utódai által csakhamar gyökeresen kiforgatott és szolgálékúen meghamisított kiegyezési mű eddigi szövege rendkívül gyarló, nemzeti szabadságunk és alkotmányos kormányzatunkat hathatósan megvédeni képtelen voltánál fogva tovább fenn nem maradhat, azon minden áron és módon változtatni és módosítani kell. S ez a kölcsönös belátás vitte rá az ország két legnagyobb magyar pártját, hogy egy rövidebb vagy hosszabb időtartamu időre, minden különleges pártérdekek kikapcsolásával koalícióba lépjenek.

Leghamarabb fogta föl a koalíciós kormányzat rendszerét, szellemét és egyedül célhoz vezető voltát Károlyi Gyula gróf Aradmegyének és Arad városnak főispánja, ki elsőnek adta ki jelszóló hatásköre területén, hogy a koalíciós politika nem 67-es, de nem is 48-as pártpolitika, hanem mindenekei előtt magyar alkotmányos állampolitika.

Egy el viselhetlen törvénytelen nemzet parancsoló kényszere arra utalta a magyar közélet összes tényezőit, hogy a magyar alkotmányos élet megmentésére bizonyos átmeneti időtartamra szövetkezzenek.

De ennek a szövetkezésnek már a természetéből folyik, hogy az átmeneti idő tartama alatt az összes pártok különös lojalitással tartoznak egymás irányában.

Ezt hangoztatta főispáni széke elfoglalása alkalmával Károlyi Gyula gróf, ezt követi is állandóan s ennek köszönhető, hogy Aradmegyében ez idő szerint nincs is külön függetlenségi és külön 67-es párt, hanem hála Aradmegye magyar értelmisége hazafisága és belátásának csak egy magyar párt van, mely respektálja a különelveket, nem érinti semmiféle párti vagy nemzeti jog törvényes jogait, hanem minden igyekezetét a megye összes néprétegei között uralkodni kellő béke megővésére fordítja.

Ugyanígy kell annak lennie az egész országban is. Így történt a megállapodás a koalíció létrejöttékor s ez nem veszíti elvérvényét egészen addig, amíg a magukra vállalt feladatok legutolsója is teljesül, ami által az átmeneti idő magától megszűnik s minden pártnak föléled a joga, hogy a maga erejéből tegyen kísérletet elveinek győzelemre jutása érdekében. — Az a határhő pedig, amelyiknél a koalíciós szövetkezés megszűnésével a pártok cselekvési szabadsága eredeti jogaiba jut, ki-

Becsületes hazugság.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —

Irta: **Ferge Ágost.**

— Ugyan! Maga hallgatja a zongorasztót?

— Nem. Gondolkodom.

— Itt a zsuron? Hahaha!... Min gondolkodik?

— Szerencsétlenségemen.

— Persze szerelmes.

— Sajnos. Ész nélkül szeretek egy asszonyt.

— Tudom; engem... Mit gondol, hányan mondták már ezt nekem?... De önnek több az esze, semhogysz ész nélkül tudjon szeretni.

— Csak nagyeszű ember tud ész nélkül szeretni.

— Merész állítás. Igaznak tetszik és még sem az. Például András, a kocsisom, hiszen tudja...

— A közönséges, hétköznapi, favágó gondolkodású emberek, akik csak emberek, valójában sohasem tudják meg, mi a szerelem. Az ő szerelmük élni vágyás; a nagyeszű ember szerelme önző önámítás.

— Csak?

— Ha András feleségül veszi Julcsát, kiért három-négy legényt is fejbévágott fokosával, biztosra vehető, hogy egy év múlva, de valószínűleg már előbb elpáholja az asszonyt.

Ha pedig Julcsa nem megy hozzá — és Andris emiatt öngyilkosságot követ el, a halála cseppet sem megindító, sőt ha a halál nem volna oly háborzongató valami, talán nevetséges is. Különbözik Andris egyelőre még él s ha meg is öli magát, tovább élnek az Andrisok, kiknek faja aligha fog kipusztulni.

— És a nagyeszű emberek halála, ha hozzájuk méltatlan nő miatt oltják ki életüket, — az nem komikus?

— Az mélyen elszomorító, mert ész nélküli szerelmük a világot sújítja ves tésséggel. A világ pedig szegény, oly é-z-zerevny.

— Hozzájuk méltatlan nő miatt!...

— A nő sohasem méltatlan, mert a nő az egész dologban nulla, oly abszolút null!

— Nem értem. Ha ez vagy az a nagy államférfiu, orvos, zenész, les ő, szobrász vagy író, szóval; oly művész, ki önkivülei állapotban vagy szellemes szemfnyvesztéssel alkot vagy hint port a világ szemébe, — beleszeret tegyük föl, a Julcsába... Hahaha... Pedig ez elég gyakori eset.

— Sőt mindennapos.

— Tehát!...

— Annál jobban bizonyítja, hogy a nő mekkora nulla a nagyeszű ember szerelmében.

— S ha nagyeszű asszonyba szeret?

— Az is nulla, mert kétségtelen, hogy előbb-utóbb célt fog érni s akkor némiképp megcsappan az ész nélküli szerelem.

— S hogyan ér célt?... Ha véletlenül csunya férfi?

— Az eszével, mely a Julcsákat hidegen hagyja.

— Hiszen éppen azoknál érhet célt a leghamarabb. — Azok nem kockáztatnak semmit, sőt boldogok lehetnek, ha egy művész...

— Félreérett, nagyságos asszonyom! Én más célt gondoltam.

— Mas célt?

— A határtalan viszonzszerelmet. A Julcsák pedig épp oly kevésbé tudnak határtalanul szeretni, mint az Andrisok. A nagyeszű emberek szerelmét tehát az a meddő küzdelem fokozza őrvjngésé, hogy a Julcsák lelkére is vágnak, hogy az is az övék legyen, ne csak a földszagu ötlesek.

— Kezdem érteni. De, mondja csak, mért engedi meg hat önmagának a nagyeszű ember, hogy beleszeressen egy Julcsába. Mért nem keres nagyeszű asszonyt?

— Mert nagyeszű asszony nincs, vagy mondjuk: alig van.

— Nagyon hízogó rám nézve.

— Öszinte ember vagyok. Pedig tudja, mennyire szeretem...

— Ó, a maga szerelme!

— Mély és határtalan!

— Az előbbi föltételezhető, utóbbi lehetetlen.

— Határtalan!...

— Minden véges: megöregszünk.

tüzetett már akkor, amidőn a mai kormány programját megállapította. A koalíciós föladatok lancában az általános választói jog megalkotása az utolsó kapocs. S így könnyű a válasz arra is, hogy a koalíciós politika keretében hogyan alakul ki már közelebb maga a függetlenségi párt?

Hányszor mondjuk és ismétljük még bizonyos darabont-maradékú urakkal szemben, hogy a függetlenségi párt nem adta fel a 48-as elveket, de kötelezte magát arra, hogy addig, míg az általános választói jog alapján összeülendő parlament egybehívására nem kerül a sor, azoknak teljes érvényesítésére nem tesz kísérletet. Akkor, ha majd a hivatalos ujság közölte már a királyi kéziratot, joga, sőt kötelessége pártunknak hogy régi harcat a hatvanhét ellen megkezdje. Meg is fogja kezdeni.

Addig azonban híven adott szövárhoz, minden lépését a más pártokkal közös koalíciós politika színvonalához szabja. Az a függetlenségi politikus pedig, aki türelmetlenül addig hordozza meg a más pártok, vagy más elvi alapon álló politikusok ellen a véres kardot, amíg a koalíció fennáll, az bizony koranszült próféta és súlyosan vét a tartozó lojalitás legelemibb szabályai ellen. A függetlenségi párt eddig becsülettel állotta a maga tartozását és ez a párt sohasem lesz illojális a koalíciós pártokkal szemben, amelyek iránt erzeit fegyverbarátságát nehéz megpróbáltatások edzették meg.

Interpellációk napja.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 16.

Az utolsó ülésen úgy határoztak, hogy a mai ülés csak déli tizenkét órakor kezdődjék, mivel úgy sincs más dolga, mint a het-

fői huszonkilenc javaslatnak harmadik olvasása és a Szentiványi Gábor ügyében az összeférhetlenségi zsüri megválasztása. Ma azonban, úgy látszik, nem értett volna korábbra tenni az ülés megkezdését. Három interpelláció is van napirenden s kettő közülök igen alkalmas arra, hogy felkavarja az indulatokat.

Az egyik Visontai Somáé és az adóreformról szól, a másikat Farkasházy Zsigmond mondja el a házszabályrevízió dolgában. Így váratlanul érdekes ülésre van kilátás.

Azonban így is a 12 órára kitűzött ülést háromnegyed egy órakor nyitja meg Justh Gyula elnök, aki a megnyitás előtt szobájában a kormány tagjaival tanácskozott.

Az interpelláció s könyvbe számos új interpelláció van bejegyezve.

Elnök javasolja, hogy mert hét interpelláció van bejegyezve, a napirend után csak fél kettőig folytassák az interpellációkat, azután két óraig sorsolják ki az összeférhetlenségi zsürit és két órakor folytatás az interpellációkat.

Elfogadták ezután harmadszori olvasásban a legutóbbi ülésen letárgyalt törvényjavaslatokat.

Megsemmisített vármegyei választások.

Mert nem voltak titkosak.

Uj választások Nánáson és Samsonban.

— január 16.

(Saját tudósítónktól) A hajdúvármegyei megyei bizottsági tagok választása ellen, mint annak idején, megírjuk volt, több felebbezést adtak be az igazoló választmányhoz. Megfelebbezték nevezetesen a hajdúnánási, a hajdusámson-téglási és a hajduszoboszló IV. kerületi megyei képviselő választásokat, még pedig mindhárom a választásokon történt szabálytalanságok miatt. A igazoló választmány a felebbezéseket elutasította, de a felebbezők a bíráló választmányhoz fordultak, mely tegnap tartott ülésén helyt adott a felebbezésnek.

Az ülésen Weszprémy Zoltán

főispán elnökölt. Jelen voltak Csohány László, Ujhelyi András, Pénzes Sándor, Czeglédy Mihály dr. és Nábráczky Béla előadó.

A bizottság hosszas tárgyalás alá vette a felebbezéseket, amelyek közül a nánási és sámsoni választások ellen beadott felebbezéseknek helyt adott. A nánási választást azért semmisítette meg a választmány, mivel a titkosságot megsértették. Ugyanis a szavazólapokon nemcsak a jelöltek névsora szerepelt, hanem a lap másik oldalán rajta volt a szavazó neve is.

Ezen kívül külön megsemmisítette a bizottság Berencsy Janos mandátumát, akit a II. választókerületben választottak meg, azért mert Berenczy még nem lakik két éve Nánáson és ott adót nem is fizetett, tehát nem volt választható sem.

A bíráló választmány a hajdusámson-téglási választást is hasonló indokból semmisítette meg. Itt sem tartották be a titkosságot, mert a szavazólapok hátsó oldalán rajta volt a szavazók hátszáma.

A választmányhoz felebbezés érkezett be a hajduszoboszló IV. választókerületi választás ellen is szabálytalansági indokok alapján. A bizottság azonban e felebbezést elutasította, mivel nem látta beigazoltnak a felebbezők vádjait.

Ezek szerint Hajdumegyének két kerületében a nánási és sámson-téglási kerületben új választás lesz. Az új választásokra azonban valószínűleg csak a tavasszal, vagy a nyáron kerül a sor.

A február havi esküdtek.

— január 16.

(Saját tudósítónktól.) A február havi esküdszéki ciklus a tegnap délután sorsolták ki az esküdteket dr. Sauer Miklós törvényszéki elnök elnöklése alatt.

A februári ciklus harmadikán kezdődik.

— Csak azok öregsznek, akik vegetálnak.

— Tehát határtalanul szeret engem — a nullát?! — Igen.

— Akkor hát mit szeret bennem?

— Önmagamat?

— No!

— Mikor először megláttam, nagyságos asszonyom, fagyos közönyvel csókoltam kezét. Másodszor csinosnak, kedvesnek, szellemesnek találtam. Harmadszor is találkoztunk és elhittem magammal, hogy a legszebb asszony a világon. Azóta többször meghívott heti zsúrjaira s ma már oly örülni szeretem, hogy a legszebb, legbájosabb, legszellemesebb nőnek, az egyedüli tökéletes nőnek — képelem.

— Képzeld?

— Igen. És azért szeretem önmagamat. Megalkottam balványomat, ahogy az emberiség is a saját képére teremtette meg istenét, mit különben ma már szélben tudnak és szent meggyőződéssel hirdetnek.

— Tehát a balványa vagyok?

— Az aranyborjum, melyet én öntöttem s mely előtt azóta leborulok, melyet könyeimmel áztatok s amelyért ma vagy holnap, vagy egy hét múlva...

— Főbe lövi magát... és megkacagtatja a világot! Komédia!

— Bizony szomorú komédia — az élet

s a legszomorubb jelenetek a legmulatságosabbak.

— Én fogok kacagni legjobban.

— Tudom.

— Hát hogyan kacagnék, mikor meghal egy ulla miatt, egy aranyborju miatt.

— Bálványom!

— Persze! A vadember talál a fában egy dugóhúzó, mit valami barbarát missionárius vesztett el és bálványának mondja. Leborul előtte és imádja. Még elég bizelőd rám nézve, hogy aranyborjunak és nem dugóhúzóknak nevezett.

— Ha előbb a dugóhúzó jut eszembe, annak neveztem volna, mert az szentebb a műveletlen vadak előtt, mint volt egykor az aranyborju a félművelt zsidók előtt.

— Mindenre tud felélni. Annyi azonban igaz, hogy ily furán még senki sem udvarolt nekem.

— Mert küzdök önmagam ellen és mégis jól esik látnom és bevaianom gyengeségemet.

— Vagyis nem akar szeretni — és dühöng, mert érzelmeit nem tudja visszafogni s hogy ki ne kacagjam, jólesőnek mondja gyengeségét.

— Végzetem!

— Ön az én végzetem!

— Hogy?

— Egy másra végzetesek leszünk, vagy máris vagyunk.

— Szeret?

— Férjem van!... Éppen idénéz... A zongorajáték vegetért... Mindjárt elvünk es ki tudja, mikor láthatjuk még egymást!... Ez volt az idén az utolsó zsúr!...

— Az utolsó!

— A jövő hét végén elutazom férjemmel és a gyerekekkel.

— Sajnál engem itt hagyni?

— Szívesen elcsévegem önrel. A férjem szófukar ember s különben se szerettem soha.

— Javítson a helyzetén.

— Ha nem volnának gyermekeim!

— A gyermekek! Én imádom...

— És?

— Legyen az enyém!

— A felesége?

— ...

— Hallgat?

— Hiszen tudja, hogy mily szegény ember vagyok! Nem tudom el arani. De...

— Hiszen akkor egy atommal se volnék jobb a Julesnál!

— A szerelemben nem is kell, hogy jobb legyen. Én is csak Andrisnak érzem magamat ebben a percben.

— De én jobb akarok lenni!... A kötelesség!

— Hazugság!

— De becsületes hazugság... Viszontlátásra... a jövő télen!

A cikluson több érdekesebb bűnügy kerül tárgyalás alá, a többek között a nánaói szenzációs apagyilkosság.

A kisorsolt esküdtek névsora egyébként a következő:

Rendes esküdteknek: Acsádi Sándor, Alföldi Károly tanácsos, Blaskovits Mihály műlaka os, dr. Borsóvay Jenő ügyvéd, Csoban István gazdálkodó, dr. Csürös Ferenc tanár, Domjan Imre tímármester, Erber Ernő kereskedő, Falk Lajos bankbizonyos, Frank Rezső kereskedő, Francsi Gyula kéményséprő mester, Halasi Péter gazdálkodó, Horváth Miná y esziamadia, Katona József gazdálkodó, Katz Samuel fakereskedő, Kálmán József bérlő, Kovács István gazdálkodó, Kovács János kereskedő, Luczi Mihály gazdálkodó, Mandel Lajos kereskedő, dr. Moskovits Jenő ügyvéd, Móricz Beralan szabom-s er, Váyi Nagy Gusztáv ügyvéd, Nagy József kovácsm-s er. Publik Ernő nyug postati-zt, Szabados Ferenc sertéske-re-k-d, dr. Szabó László ügyvéd, dr. Szöllős Dezső ügyvéd, Tamás Ferenc gazdálkodó, Tóth Gerzely magázó.

Pótesküdték: Dul Sándor gazdálkodó, Ecsedi József gazdálkodó, Kohn Lipót bérkereskedő, Papp János gazdálkodó, Szikszay Géza építész, Szilágyi Balint ügyvéd, ifj. Szűts István gazdálkodó, Trázi Lajos gazdálkodó, Zellinger Ede címfestő, ifj. Zold János bérlő.

Színház.

MŰSOR:

Csütörtökön: Troubadour opera Pichler Elemér a m. kir. operaház tagjának felléptével C bérletben.

Pénteken: Betyár kendője népszimű A bérletben.

Szombaton: Rang és mód szimű B bérletben.

Vasárnap délután: Három testvér, — este: Janette operetta újdonság és Tündérlak magyar-houban népszimű.

* **Cigánybáró.** A klasszikus magyar műzene egyik legkiválóbb alkotásának tekinthetjük a Cigánybáró operett első két felvonásának legjobb részletét, dacára annak, hogy az osztrák Strausz írta. Kristályosan tiszta magyar muzsika ez a daljáték, tulnyomó részében, olyan, amilyent — sajnos — nálunk csak nagyon kevesen irtak. Anynyival inkább meglepett bennünket az az idegenszerű zenei befogás, az a nyakatekert stílus, punktuozás, amellyel Pichler Elemér, az ország első dalszínházának gyönyörűen csengő hangú énekese interpretálta ezeket a magyar zene legszebb motívumaira felépített zeneszámokat. Pichler Barinkait énekelte, egyébként szép sikerrel, míg Saffiban Fehér Olga jutott talán legjobb szerepéhez. A második felvonás románca, ezt a klasszikusan bájos duettet meg is kellett ismételnünk, valamint a Saffi-bélpőp is megújraztatta a közönség, őszinte elismerésül Fehér Olga iránt, aki ebben a szerepben vendég szerepelt először nálunk tavaly. — Az előadás egyébként igen sok kifogásolni valót hagyott fenn. Kolozsvári Blanka, a szatmári szintársulat tagja Czip-át énekelte felhűnő indiszpozícióval s egyáltalában nem jobban, mint ahogy az itteni női kórus akármelyik altistája feltételül énekelte volna. A zenekart Mártonfalvi György vezette, behódolva a vendégművész instrukcióinak. A karok működése első sorban érdemel dicséretet. Sz. Z.

* **Troubadour — Pichlerrel.** Ma este a Troubadour áriái zendülnek fel színpadunkon. A hata mas, szép-égekben gazdag opera Pichler Elemér vendégjátékául kerül színre. Az operaház jeles művésze Mauric-ot énekl. Az opera több szereplői szintársulatunk első erői: Zilahy, Fehér Olga, Horváth Kálmán és Bay László.

* **Rang és mód.** Szombaton Szigeti József régi kedves, de mégis nagy szabású sziműve, a Rang és mód kerül színre. A derűs levegőjű erősen magyar darabot rég látta közönségük, úgy, hogy előadása újdonság számba megy. A sziműben a drámai személyzet első rangú erői vesznek részt.

* **Arday Ida javára.** Arday Ida javára lapunk utján újabb adakoztak: Oláh Károly tanácsnok gyűjtése: Egy társaság pénztárából 20 kor., dr. M. Gy. 20 kor., P. Zs. 5 kor., O. K. 5 kor., dr. Cz. D. 5 kor., B. I. 5 kor., N. K. J. 5 kor., D. K. 4 kor., V. L. 3 kor., L. E. 3 kor., O. L. 2 kor., B. Ö. 2 kor., K. A. 2 kor., K. 2 kor., B. Ö. 2 kor., N. N. 2 kor., O. S. 2 kor., V. K. 2 kor., Sz. K. 2 kor., Cs. S. 2 kor., A. G. 2 kor., dr. T. E. 2 kor., K. Gy. 2 kor., V. Gy. 2 kor., B. K. 2 kor., R. L. 2 kor., N. N. 1 kor., összesen 110 korona. — Eddigi gyűjtésünk 68 korona 10 fillér. Összesen eddigi gyűjtésünk 178 korona 10 fillér.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Tanuló ifjusági előadások. Az Uranus színház igazga osága a jövő héten hétfőtől kezdve, az összes iskolákat sorra veszi és minden nap délután 2-6 óránként bemutatják az iskolák összes növendékeinek „Jézus születése, élete és halála” című hatalmas bibliai drámát, az oberamergani híres passió játékot, 4 szakaszban és 50 színes mozgófénykép jelenetben, orgona kísérettel és felolvasással. Ennek a hatalmas 1800 mt hosszú káprázatos látványos-ágnak eddig is olyan hatalmas sikere van, hogy ennek a diadalnak minden időkre marada dó emléke lesz a debreceni közönség előtt. Mert mindenféle kinematográfban ilyen költséges mutatványokat nem látott a közönség. Ezen kedvező alkalomból a belépi díj 20 fillér lesz, kizárólag az iskolás tanulók részére, kik tanítójuk és tanáraik vagy igazgatójuk kíséretében csoportosan látogatják meg az előadást. Mint értesítettünk, az Uranus figyelmes igazgatósága elhatározta, hogy minden osztályból a teljesen szegény, jó előmenetelű tanulóknak, teljesen díjlan belépést engedélyez. A főgimnázium, főreai-kola, a pligari és népiskolák, valamennyien nagy érdeklődést tanúsítanak az Uranus előadásai iránt, amelyek hétfőtől kezdve mindennap 2-6 óráig tartanak óránként. Este 6 óráig a rendes új műsor látható a nagyközönség részére a rendes napi helyárok mellett.

* **Az Uranus mai rendkívül érdekes új műsora.** 1. A szerelmes tüzölő. 2. Élet Kinában. 3. Egy fiatal asszony karácsonyi ajándéka. 4. Óriási hajó katasztrófa Giorattar közelében, mentes egy égő hajóról. 5. Modern Don-Juan. 6. Csempész bosszúja. 7. A kis Cow-Boy. Műsor változás fentartva. — Előadások, este 6, 7, 8 és 9 órákor. Helyárok mint rendesen. Legközelebbi újdonság: „A kormányos leánya”. Nagy szenzációs dráma.

A doboz titka.

A kitett gyermek regénye.

Gyermekgyilkos anya.

— január 16.

(Saját tudósítónktól.) Egy szövevényes bonyolult regény foglalkoztatta tegnap a debreceni rendőrséget. Ilyen történeteket csak a jól megírt, idegizgató rémregényekben találunk. De ennek az esetnek egyes részletei érdekesség dolgában még ezeket a rémregényfejezeteket is felülmulják.

Egy sötét titokról van itt szó, melyet a debreceni rendőrség Scherloch Holmes rendszerére emlékeztető nyomozással derített ki és hozott napvilágra.

A titokból a kivezető utat egy postai ragcdula képezte s e körül aztán szépen és eredményesen lefolytatta a rendőrség a nyomozást, mely a bűnös anyát az igazságszolgáltatás kezére juttatta. Az esetnek éppen ez a postai ragcdula a főnevezetessége, mert egyébként a büntett egyszerű és ugyszólván megszokott.

Egy fiatal anya bűnös szerelmének magzatát el akarta pusztítani és erre nézve igen furfangos tervet eszelt. A gyermeket betette egy dobozba és egy idegen városban kitette a nyílt utcára.

Bűnös tettének következményei elől még sem menekülhetett. Rövidesen kézrekerült a minden neme-sebb emberi érzésből kivetkőzött kegyetlen anya és ma már a debreceni rendőrség börtönében van.

Az eset részletei a következők:

Az éjszaka titka.

Nagyváradon a mult év utolsó napján, a vidáman átvirasztott Szilveszter éjszakájának volt egy kis szokatlan eseménye. Az éjféltől hazafelé siető társaságok az ottani Rákóczi ut 45. számú ház kapuja előtt gyermek sirást hallottak a csunya esős éjszakában. Meg is találtak a didergő kis újszülött babát, a kapu alatt egy fehéreneművel telt dobozba gyömöszölve. Szerencsétlen kis elhagyott teremtes, mintha csak elmúlt esztendő t vádolta volna a szegénységért nyomoruságos kis pályájában, atázza nyoszorgott. A talált kis babát a rendőrségre vitték. Ép, egészséges, erős gyermek. A fehéreneműk finomak, csipkések voltak S. N. monogram nal ellátva.

A gyermeket a lelencházban elhelyezték és aztán megindult a nyomozás a gyermek anyja után, aki elég kegyetlen volt ahhoz, hogy gyermekét abban a fagyasztó szilveszteri időben kitegye a nyílt utcára, védtelen martalékkául a dermesztő, életrabló hidegnek, a kóbor kutyáknak.

A véletlen azonban másként intézkedett, megőrizte a gyermeket, aki másnap visszanyerte egészségét és rövidesen kiveverte a dobozban való tartózkodás káros következményeit.

A nyomozás.

A rendőrség ennek dacára igen kíváncsi volt az elhagyott gyermek édesanyjára, annál is inkább, mert itt gyermekgyilkosság bűntettének kiserletéről volt szó. A talált gyermeket orvosi vizsgálat alá vették. Az orvos megállapította, hogy a gyermek 14-15 napos, teljesen egészséges újszülött.

A nyomozás folyamata alatt a vizsgálódások közepette észrevették, hogy a dobozon, melyben a gyermeket találták, egy postai ragszám van.

Ebből megállapították, hogy a papirdoboz pár nappal azelőtt egy postacsomagot képezett és ezt a postacsomagot Komáromba auták föl postára.

Ezen érdekes felfedezés után a nagyvárad rendőrség átiratot intézett a komáromi rendőrséghez, hogy kutassa ki, ki adta fel a kérdéses postacsomagot az ottani postára. A komáromi rendőrség megállapította, hogy a csomagot Polizer Mór ottani kereskedő adta postára a karácsonyi ünnepek előtt Debrecenben lakó testvére, Neumann Jakabné Piac utca 83. szám alatti lakosné részére. A csomagban karácsonyi ajándékokat küldött a kereskedő és a címzet még is kapta pár nap mulva rendesen a küldeményt.

Eifogták a tettest.

Ez volt az első nyom és bizony ez is kevés reményt nyújtott arra, hogy a titkot felfedje a rendőrség, melynek azonban még is sikerült az esetről fellebbenteni a titokzatoság fátyolát. A nagyvárad rendőrség tegnap átirat a debreceni rendőrséghez, hogy az eddigi idevezető nyomon folytassák a nyomozást.

Az ügyet a bűnügyosztályon Mile Pál rendőrfogalmazónak osztották ki. A rendőr-

fogalmazó utasításaihoz képest Dohos József rendőrbiztos széles körben vezette be a nyomozást és már pár óra múlva a bűnügyi osztályra állította a tettest. Hőgye Sára pékési születésű szobaleány személyében.

Hőgye Sára Neumann Jakabnéval szolgált, mint szobaleány. Ujesztendőre azonban elbocsájtották. Ekkor ő magához vette a Neumannéknak érkezett dobozt és gyermekével elutazott Nagyváradra. Nagyváradon szolgálatba akart állni, de nem vették fel sehol gyermeke miatt.

Igy aztán elkecseregelt és elhatározta, hogy a csecsemőt elpusztítja. Erre már különben gondolt Debrecenben is és éppen ezért vitte magával a dobozt, hogy abba belegyömöszölve gyermekét, valahol elteszi láb alól. Alkalmán azonban nem kínálkozott máshol csak Nagyváradon és ott végre is hajította bűnös szándékát.

A rendőrségen Mile Pál rendőrfogalmazó hallgatta ki a bűnös anyát és beismerő vallomása után letartóztatta. Holnap átkísérik az ügyészség fogházába.

Zilahy Gyula jubileuma.

Harminc éves színészi pályája.

— január 16.

(Saját tudósítónktól.) Harminc esztendővel ezelőtt forrongó szívvel lázas reménységgel, a művészet szent rajongásával lépett egy kis pestmegyei község összetákoltt színpadára először egy fiatal ember. „Ripacs Pista dolmányja” volt a színdarab, amelyben örök szövetséget kötött a Muzsával. A szövetség erőnek bizonyult, mert a lelkes fiatal emberből csakhamar az ország egyik legismertebb és ünnepltebb színművésze lett, akit széles hazában mindenki csak „Zsülnek” becézett.

Harminc éve annak, hogy Zilahy Gyula az ország „Zsülje” színpadra lépett. És ez a harminc év első és ragyogó bizonyága a magyar lélek hatalmas teremtő erejének. A semmivel sem törődő, gondtalan ifjúból mihelyt a színpadra lépett, gondolkodó, analízáló lélek lett, amely szétszedte, aztán újból megkonstruálta szerepeit, bevonta azokat csodálatosan fényes mázzal, a magyar szellem finom patinájával. Olyan kritikusok is, mint Rákosi Jenő bámulva kérdezték — honnan vesz ez a fiatal művész annyi új szint, hogy minden alakítása üdőbb és csillogóbb az előbbinél. Az ő, a nagy tehetség előtt meghódol a kritika s a szigorú Rákosi Jenő így kiált fel egyik bírálatában: „Ezt a művészt az Isten jókedvében teremtette a magyar színpadnak”.

A harminc esztendő szakadatlan diadalok láncolata Zilahy Gyulának. Előbb a vidéken majd pedig, amikor Paulay Ede Debrecenből a Nemzeti-Színházhoz szerződött, a fővárosi közönség előtt csillogtatja művészetének drága köveit, az ország első színházában magyar szerzőket, klasszikusokat egyenlően interpretál, de nagyobb szeretettel viszi sikerre a magyar darabokat. Csiky Gergely siheder alakjának szobrot érdemlő megtestesítője. A Cifra nyomoruság Mádi Simijét azóta nem játszik a Nemzeti-Színházban csak elcsinálják. A király házasodik Kiskopjai Imréje a maga mesterkélet-

len kedvességével szinte fényes szerepe a művésznek. A dolovai nábob leányának Bilicskyje? Van-e ki e szerepet nem ismeri. Hangos volt Zilahy sikeréről az egész ország, amikor ez a darab színre került.

A három nagy szereppel csak a harminc év jelentős diadalaival emeljük ki, amelyek a magyar színészet történelmével függenek össze. A sikerek légióját ugyanis bajos volna felsorolni, mert akár hányszor lépett a színpadra Zilahy Gyula, neki mindig nyert ügye volt.

A művészet jubileumi esztendje a debreceni színház igazgatói székében találja. Innen került fel dícsőségének színhelyére a Nemzeti-Színházba s most itt ünnepli meg az évfordulóját. A Zilahy jubileum, amelyen részt vesz a város tanácsa, a színházi bizottság, a Nemzeti-Színház, az ország minden szintársulata. Február havában fog lezajlani s négy estére van tervezve. Ripacsos Pista dolmányja, „Cifra nyomoruság”, A dolovai nábob leánya és A király házasodik-ban, a Ripacsos Pista dolmányában a címszerep volt Zilahy első szerepe. Csiky Gergely Cifra nyomoruságában „Mádi Simi” szerepében lépett fel először a Nemzeti-Színházban, mely első diadala után azonnal szerződött őt Paulay Ede. Király házasodik Kópjai Imre és Dolovai nábob leánya Bilicsky kadétjéhez fűződik Zilahy fővárosi fényes sikerei. Tehát e választott négy színdarab Zilahy életében kimagasló esemény. A jubileum február 16, 17, 18 és 19-én lesz megtartva.

Zilahy jubileuma ünneplésében bizonyára lelkes szeretettel vesz részt Debrecen közönsége, amelynek mindég kedvence volt az istenáldotta művész.

Gyermektragédia.

Remes tűzhalál.

Magára gyújtotta a házat.

— január 16.

(Saját tudósítónktól.) Nagyléltai tudósítónk borzalmas tragédiáról értesít bennünket. A tragédiának az áldozata ismét egy kis gyermek, ki rettentő tűzhalállal mult ki a szülői gondatlanság következtében, amely már anyai apróságnak okozta korai halálát.

Balogh Klárának hívják a szerencsétlen gyermeket. Nagyléltán lakó szülei tegnapelőtt egyedül hagyták otthon, míg ők nyugodtan elávoztak egyik falubeli rokonukhoz.

Az egyedül maradt gyermek a zárt ajtók között nagyon unatkozott. Játszózni kezdett és ezenközben talált egy csomag gyufát, melyet egymásután lobbantott lángra, gyönyörködve az égő gyufaszál sárgás fejeiben.

Ez a mulatság azonban nagyon végzetes volt rá nevére. Egy könnyelműen eldobott gyufaszálól a szőnyeg tüzet fogott és pár perc alatt lángba borította az egész berendezést.

A fojtó füstből a megrádt gyermek nem tudott menekülni. Pár pillanatig szaladgált ide-oda, később az ablakon keresztül akart kijutni a füsttengerből, de ekkor elhagyta az ereje és eszméletét veszve visszahúzó az ablak párkányáról és valami irtózatosságon összeesett.

Megszécsesedett holttestét ott találták a

lángban álló szobában a később hazatérő szülei, kik a szobátüzet nagynehezen elfojtották, de a szerencsétlenül járt gyermekükön már nem tudtak segíteni.

A vizsgálat széles körben megindult, hogy a szerencsétlenségért kit terhel felelősség. A gyermek holttestét fel fogják boncolni.

Hirek.

A „Debreceni” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi oszarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ..

A Csokonai-kör felolvasó ülése.

A városháza nagytermében.

— január 16.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen város legelőkelőbb irodalmi testülete e hó 18-án fogja megtartani e szezonban második felolvasó ülését a városháza nagytermében.

Tekintettel arra a magas színvonalra, amely a Csokonai-kör felolvasó üléseit jellemzi, bizonyára olyan nagy és előkelő közönség fog most is találkozót adni ott egymásnak, mint mindenkor, ha a Csokonai-kör a Bika szálloda dísztermében, vagy a városházán tart felolvasó ülést.

A felolvasó ülés teljes műsora a következő lesz:

1. A mult Dramolett; írta és felolvassa: Patrubby Olivér, a Csokonai-kör tagja. 2. Költemények; írta és felolvassa Farkas Imre. 3. Karácsonyi történet. Rajz; írta és felolvassa: Vándor Ivan, a Csokonai-kör tagja. 4. Költemények. Írta és felolvassa: Szávay Gyula, a Petőfi társaság tagja és a Csokonai-kör főtársa.

— **Szűgyi bizottsági ülés.** A városi szűgyi bizottság ma délután 4 órakor ülést tart a városháza kis tanástermében.

— **A Kossuth-szobor pályázat.**

Lapunk tegnapi számában részletes tudósítást hoztunk a debreceni Kossuth-szobor ügyében tartott értekezletről, ahol megállapították a szobor helyét és nagyjában a pályázati feltételeket. A bizottság a pályázati feltételek kidolgozására és írásba foglalásra kiküldte Tóth István építész, Aczél Géza főmérnököt és Tüdös János dr. ügyvédet, akik a pályázatot, megszerkesztése után a nagybizottság elé terjesztik.

— **A hadkötelesek sorshuzása.** A hadkötelesek évenként szokásos sorshuzása ez idén tegnap délelőtt ment végbe a városháza nagytanástermében, Kovács József polgármester elnöklété alatt. A sorshuzáson kivüle jelen volt Szabó Kálmán katonai tanácsos is. A több mint két óra hosszágú tartó sorshuzáson 429 hadkötelest húzták ki sorszámaikat.

— **Az agg honvédek nyugdíja.** Nyolc berettyóújfalui elagott negyvennyolcas honvéd, hangzatos címmel a nemzet hőroszai közül való nyolc szegény munkaképtelen ember folyamodott Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez nyugdíjaik felémeléséért. Írásuk elején elmondják, hogy mily szerepük volt a szabadságharcban, s az országszerte ismert szegényemberek segítőjéhez, Kossuth Ferenchez folyamodnak,

hogyan tegye elviselhetővé a sorsukat, mert a havi nyolc korona kegydíjából nem tudnak megélni. Az öreg harcosok meghatóan panaszkodnak, hogy hajdani vitézségükért a koldusbot jutott s bár szegyenkezve kérnek, de a nyomorúságuk kényszeríti őket, hogy a nemzet jótevékenységéért esdekeljenek. S ha számba vesszük, hogy a császári hadsereg idegen tisztjei mily tetemes nyugdíjat kapnak magyar pénzből, ha életüket a hadsereg szolgálatában töltötték, méltán jogos az öreg honvédek kérelme. Kétségtelen tehát, hogy a nyolc honvéd kérelme nem jutott el Kossuth Ferenc kezébe, mert a kereskedelmi minisztériumból azzal az egyszerű elutasító válasszal jött vissza a folyamodvány, hogy nyugdíjra a körvényben felhozottak alapján nem lehet igényük, fedezet sincs rá, tehát elégedjenek meg a régi alamizsnával.

A függetlenségi párt mulatsága iránt egyre nagyobb az érdeklődés s bizonyos, hogy e táncmulatság kiemelkedő mozganata lesz az idei farsangnak. A mulatság e hó 25-én lesz, amikor is Debrecen színterülete polgársága találkozik az egymásnak a Bika szálloda disztermében. Belépti-díj személyenként két korona. Felülfizetéseket hirteligen nyugtáznak. Jóízű ételekről és italokról gondoskodva lesz. Jegyek előre válthatók a függetlenségi-kör helyiségében és a táncvigalom napján este a pénztárnál.

A sikos járdá áldozata. A sikos járdának nap mint nap van áldozata. Hiába minden, a háztulajdonosok nem tisztítatják a házuk előtt elfutó járdát, melyeknek legnagyobb részén valóságos életveszélyes a közlekedés. Tegnap is a Bocskai-téren Ungvári István fagyó elesett és jobb lábát eltörte. A mentőket kihívták hozzá és beszálították súlyos sérülésével a kórházba.

A jogász- és tisztviselői kör febr. 8-iki táncestélyének rendező bizottsága a mai napon kezdte meg a meghívók székülését. Nagy körültekintéssel igyekezett megelőzőleg a meghívandók névsorát összeállítani, ami, tekintve a városunk társadalmának csaknem naponként változó hullámzását, nem csekély feladat volt. Ha mégis ennek dacára tévedésből az erre jogosítottak meghívót nem kapnának, a bizottság felkéri őket, hogy a rendezőség irodájában (Degenfeld tér 2. sz.) szóval vagy írásban jelentkezni sziveskedjenek. A bizottság különben minden délután 5-7 óra között ülésezik a kórhelyiségben s ugyanott fogad el előjegyzéseket a páholyokra a bizottság elnöke: Kölcsey Sándor.

A nagyerdei fürdő szén hiány miatt folyó hó 17-től további intézkedésig zárva marad.

Óriási hajó katasztrófa. A napokban, egy angol személy szállító hajó a Gibraltár közelében, még ez ideig ismeretlen okokból kigyuladt. A tűz hihetetlen gyorsasággal terjedt tovább s a menekülést lehetetlenné tette. A személyzet óriási erőfeszítést fejtett ki, hogy a mentő csónakot szabaddá tegye. E közben újabb katasztrófa érte a hajót, a tűz belekapott a lópor raktárba és a következő pillanatban a hajó — levegőbe repült. Az utasoknak egyrésze vízbe fullt, míg a másik része a hajó roncsain szerencsésen megmenekült. Ezt a fenségesen borzalmas látványt a véletlen folytán egy közelgő hajóról mozgó fénykép felvételben örökítették meg, melyet sikerült az Uránus színház igazgatóságának nagy áldozatok árán megszerezni, hogy Debrecen nagy közönségének bemutatthassa. E képet a ma esti rendkívül érdekes, tanulságos és kellemesen szórakoztató előadásain lehet látni, melyek 6-tól kezdődnek óránként.

Megüresedett állások a városnál. A városnál megüresedett két gyaloghajdú, két lovas- és tíz gyalogrendőri, négy erdőőri és két mezőrendőri állás, amelyekre a polgármester pályázatot írt ki.

A pálinka áldozata. Nagy mértékben rabja volt a pálinkának Szatmári József szoboszlói kecsis, ki miután nyomorúságos helyzete miatt nem igen juthatott az alkoholhoz, nem riadt vissza a lopástól sem és Áron Béla szoboszlói kereskedőtől több üveg pálinkát lopott. A lopásra rájöttek, a tolvaj alkoholistá ellen megindították az eljárást.

A „Nyakkendő Király” esődtömeget megvette és azt reggel 9-12-ig délután 2-5-ig elárusított. Eladásra kerül 2245 darab nyakkendő, 1214 darab kemény és puha kalap, 815 darab fehér és színes ing, koferek és más uri divatekkek. Az árúk potom áron lesznek eladva. *Kertész Dezső.*

Tegnap halottak. A tegnapi nap folyamán a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Tamás Istvánné ev. ref. 60 éves, Szabó István ev. ref. 2 hónapos, Piltzer Gábor izr. 86 éves, Kordás József ev. ref. 10 hónapos, Halmi Lajos ev. ref. 6 éves, Mayer Vilma ev. ref. 12 hónapos.

Osztálysorsajáték. Az osztálysorsajáték mai húzásán a következő nagyobb nyeremények sorsolták ki:

80,000 koronát nyert: 119751.
30,000 koronát nyert: 60388.
25,000 koronát nyert: 32427.
20,000 koronát nyert: 110713.
15,000 koronát nyert: 67724.
10,000 koronát nyert: 95652.
3000 koronát nyertek: 81894 115791.
2000 koronát nyertek: 2800 44090

69261.
1000 koronát nyertek: 2539 11373
24731 74701 82453 83432.

500 koronát nyertek: 603 1150 6602
10364 06571 16859 17011 17441 08438
20072 24014 31260 33778 36302 38397
45382 50596 52467 68513 69418 70555
74207 75414 78209 78208 78529 85619
96894 97097 101045 101768 104344 113261
113365

A többi kihuzott számok 130 koronát nyertek.

Wekerle a házszabályrevízióról.

Andrássy a választói jogról.

Interpellációk a képviselőházban.

Budapest, január 15.

Lapunk más helyén számolunk be a képviselőház mai üléséről. Az ülés végén három nagyfontosságú interpelláció hangzott el, mely interpellációkról s az azokra adott válaszokról fővárosi tudósítónk a következő távirati tudósításban számol be:

A képviselőház mai ülésén Farkasházy a házszabályrevízió dolgában meginterpellálta a miniszterelnököt.

Wekerle Sándor miniszterelnök csak röviden kívánja a kormány álláspontját ismertetni. Csodálkozik, hogy Farkasházy csak a lapok közleményeiből tudja a házszabályrevízióról keringő híreket. A kormány mindig hangoztatta, sőt Andrássy Gyula belügyminiszter egy az utóbbi időben megtartott bizottsági ülésben kijelentette, hogy a házszabályrevíziót szükségének tartja, sőt azt a választójavaslat előfeltételévé teszi. A képviselő ur azonban ugy tünneti fel a dolgot, mintha nem a tanácskozási rend biztosítása és magasabb érdekek vezetnék a kormányt,

mikor lépéseket tesz a kérdéses ügyben. Kicsinyes okokat hoz fel a törvényt revízió ellen. Kijelentheti, hogy sem a kormány, de egyetlen magyar politikus sem akarja a házszabályokat másért, mint a nemzet javáért revízió alá venni. Nem akarja senki a klotürt, csak a tanácskozási szabadságot és a nemzet akaratának érvényesülését akarjuk biztosítani. Igenis, a kormány is szűségesnek tartja a házszabályrevíziót, ha csak a télenesség fertőjébe nem akarja dönteni az országot. A nyugodt továbbfejlődés és békés munkaképeség kényszeríti erre a kormányt, mely a Ház szuverén belügyének tartja a revíziót s azért azt a pártközi konferenciára és a Ház belvárára bizza. A kormány igenis nyilatkozni fog a kérdésben. Irányítani is fogja az intéző köröket, de másként behatást gyakorolni nem fog. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Wekerle válasza.

Farkasházy felszólalása után Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy nem állítja azt, mintha az új házszabályokat már ezen országgyűlés tartama alatt akarná a kormány életbeléptetni, de viszont azt sem látja igazoltnak, hogy miért ne csinálhatná meg ez a Ház a revíziót. Egyszerűségi jelenti, hogy a választási jog kiterjesztéséről szóló javaslatot már az új házszabályok alapján fogják tárgyalni.

A Ház a miniszterelnök választát nagy többséggel tudomásul vette.

Visontai Soma a következő interpellációt terjesztette be: Miután általános izgatás indult meg az adójavaslatok ellen, sőt az a hír is el van terjedve, hogy a pénzügyminiszter ur vissza akarja vonni ezeket a javaslatokat, kerem szándékozik-e a pénzügyminiszter ur a már benyújtott adójavaslatokat a képviselőházban tárgyalni, vagy pedig tekintettel arra, hogy igen sok oldalon panaszkodnak merültek fel, hogy a javaslatok anélkül tartása nélkül terjesztettek a képviselőház elé, a felmerült kívánalmak figyelembevételével szándékozik-e a javaslatokat átdolgozni? Végül miután aggályok merültek fel arra nézve, hogy az adóreform következtében jelentékeny adóemelés előtt áll az ország és különösen a kereskedelmi és ipari osztályok adóterhei fognak növekedni; biztosítékot nyújthat-e a pénzügyminiszter ur az iránt, hogy a javaslatai alapján az adóterhek növekedni nem fognak?

Wekerle Sándor miniszterelnök az adóreformról már több ízben nyilatkozott. Eszeágában sincs a benyújtott javaslatot visszavonni, sőt minél előbb is akarja tárgyalni. (Helyeslés.) Két javaslatot terjeszt be. Az egyik a jelenlegi, mert maga a tervezet lényegét nem lehet életbeléptetni. Azzal támadják, hogy hevenyészve terjesztette be a javaslatot, pedig tíz éves munkásságának eredménye ez. Tíz esztendőig mindig csak arról gondolkodott, hogy az egyes adóalapok milyen alakot öltenek az új adóreform alapján. Anketet nem tartott, az igaz, de a kérdés oly égető volt, hogy minél előbb meg kellett oldania. Az adóügyi tudósok ilyen alkalommal mindig felütköztek s hangoztatták, hogy valamely javaslat nem időszerű. Ezt ő nem érti. Egy kérdés sem időszerűtlen, ha azt a kormány meg akarja oldani. Mert a megoldással elveszti időszerűtlenségét. (Helyeslés.) A felmerült kívánalmak nem olyan természetűek, hogy az egész javaslat átforgatását tennék szükségessé. Kiseb módosításra lehet, hogy van szükség, de azt a tárgyalás folyamán el lehet intézni. — Határozottan visszautasítja azt a vádat, mintha titkos adóemelés akarna behozni. — Sőt ellenkezőleg, többször kijelentette, hogy ezen javaslatok miatt több adóbevételről kell lemondani s a eszökkenések elkerülése végett a kincstári bevételekre kellett azokat hátrítani. Nalunk az adóztatásnak elve oly fényesen érvényesül, mint egy országban sem. Ennek az adótervnek éppen az onadóztatás a célja. Ez esetben van biz-

BUTOR-

KIALLITÁST nyitottam a legjobb készítésű butorokból. Gyönyörű választék látható ebédő, szalon hálószoba és egyéb butorokban, melyek a legolcsóbb árakban kaphatók: **WEISZGYULA kárpitos és diszítő** butorraktárában **Széchenyi-utca 19. szám.**

tosítás arra, hogy szertelen megadóztatás elő nem fog fordulni. Panaszkodnak a kereskedők és iparosok versenyképességük nehézségeit hozzak fel okul. Pedig az adószázalékok tízről ötre, illetve még lejjebb is leszállította. Azt az elvet meg kell változtatnunk, hogy mindenkit egyenlően meg kell adóztatni s az így támadt jövedelmeket az alsóbb rétegek felségelyezésére kell fordítanunk. (Élénk helyeslés.) Kéri válaszanak tudomásulvételét.

Visontai Soma felszólulása után a Ház egyhangúlag tudomásul veszi a miniszterelnök javaslatát.

Wekerle Sándor miniszterelnök még póllólag csak kívánja megjegyezni, hogy azt a kérdést bizonyos agitációs célokra használják fel s azáltal elintézzék akarják őt hozni egész közgazdasági működésével. S eddig neki mindig az volt a célja, hogy éppen ott segítsen, ahol erre a legégetőbb a szükség (helyeslés).

Mezőfi Vilmos az általános titkos választói jog tárgyában terjesztett be interpellációt a belügyminiszterhez.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter nyomban válaszol Mezőfinek.

Az általános választói jogról szóló javaslatról, mondotta a belügyminiszter, már többször nyilatkozott. Reméli, hogy márciusban, vagy legkésőbb áprilisban benyújthatja a javaslatot.

Mezőfi Vilmos nyugtalanságot lát, de csakis ő lát. (Zaj. Ugy van!) Szólv úgy a központban, mint a vidéken teljesen magyar közvéleményt lát s azt, hogy a közönség erősen hiszi, hogy a kormány által tett ünnepies ígéret meg fog valósulni. Elismeri a javaslat benyújtásának szükségességét és sürgősséget, de egy-két hátralevő már nem olyan, hogy a javaslatot elodázná. A fő az, hogy a javaslat jó legyen. Most nem akarja fejtegetni azt az állapotot, amelyen megvalósítani akarja a választói reformot. Nem tartja a parlamentárizmussal megegyeztethetőnek, hogy a javaslatot, amely meg el sem készült, már most részleteiben boncolhassa. A teljes akciósabadság amúgy is biztosítva lesz a Háznak. Kéri Mezőfit várjon egy kissé s bizton meg lesz az óhajtott javaslat.

A házszabályokról is nyilatkozik. Nem akar szájkosarat alkalmazni, a szólássabadságot sem akarja hátráltatni. Az ő elve az, hogy a házszabályok revíziója sürgős. A házszabályokhoz nem akar nyulni, csak a munkássabadságot akarja biztosítani. (Általános helyeslés.) Kéri válaszáat tudomásul venni.

Mezőfi Vilmos nem veszi tudomásul a választ, a Ház azonban tudomásul veszi.

A Polónyi-Heltai-Komlós-pör.

Megsemmisítették az ítéletet.

A felebbviteli tanács döntése.

— január 16.

(Fővárosi tudósítónktól.) Annak a háborúnak, amelyet Polónyi Géza volt igazságügyminiszter a becsületéért folytat, tegnap volt a második ütközete. Sokkal csöndesebb, mint az első: az a járásbírói tárgyalás, amelynek anyaga a dr. Heltai Ferenc és dr. Komlós Agost fővárosi bizottsági tagok ellen Polónyi által indított rágalmazási pör volt.

Polónyi tudvalevőleg azzal vádolta meg Heltait és Komlóst, hogy egy kávéházi beszélgetés közben a volt igazságügyminisztert megvesztegetéssel rágalmazták meg. Nevezetesen, hogy Polónyi a Dunaszabadjói Társaság pártbírati ügyében 20,000 koronát kapott és ezért előző álláspontjának megváltoztatásával a társaság érdekében való döntést provokált a fővárosnál.

Benke járásbíró két napig tartó tárgyalás után Heltai Ferencet bűnösnek mondta ki kétrendbeli rágalmazás vétségében és ezért 14 napi fogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Dr. Komlós Agostot kétrendbeli becsületéért vétségben mondta ki a bíróság bűnösnek s ezért 40 korona fő- és 20 korona mellékbüntetésre ítélte. A bi-

róság azonkívül kötelezte a vádlottakat az összes perkiöltségeknek viselésére. Az ügyész az ítéletben megnyugodott, a vádlottak azonban semmisségi panaszt jelentettek be az ítélet ellen.

Az érdekes ügy ennél fogva a felebbviteli tanács elé került, amely tegnap foglalkozott a semmisségi panaszokkal dr. Toth Ernő táblabíró elnökelete alatt. Az ügyet dr. Vass Lajos bíró referálta.

Az iratok bemutatása közben Vass bíró felolvassa az igazságügyminiszternek a kereskedelmiügyi miniszterhez 1906 október 16-án intézett átiratát, amellyel Polónyi azt akarja bizonyítani, hogy Heltait a rágalmazásban a bosszúállás érzése vezette.

Ebben az átiratban Polónyi, az akkori igazságügyminiszter egy precedensből kifolyólag azt a jogi felvilágosítást adta a kereskedelmi miniszternek, hogy a törvénytelen kormány ketoldalú szerződését a törvényes kormány magánjogilag sem köteles fenntartani. Heltaival, a „Vasúti és Hajózási Közlöny” és az „Umutató” szerkesztő-társadalmával is kötött szerződést a törvénytelen kormány s az igazságügyminiszteri átirat erre az esetre is vonatkozott. Ebből az esetből akart Polónyi bosszúállási szándékot ki-magyarazni.

A bonyodalmás ügy referálása késő délután ért véget azzal, hogy a felebbviteli tanács a járásbírói ítéletét megsemmisíti ette és új eljárásra utasította a járásbírói ítéletet.

Új erőt ad

a Scott-féle Emulsió akkor is, mikor más szer már nem használ. Mindig veszélyes kétértékű szerekkel kísérletezni, amikor az ember egészségéről van szó.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT féle módszer védjegyét — a halászt kérjük figyelembe venni.

Gyengeség esetében

vagy vérszegénység, tüdőbaj, túlterhelt munkából származó betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal ahhoz a szerhez folyamodik, mely számtalan esetben, kivétel nélkül hatásosan és biztosan gyógyítja a gyengeséget. Ez a szer a SCOTT féle Emulsió.

egy eredeti üveg ára 2K 50.

Kapható a gyógyszerárakban.

Közgazdaság.

Áru- és értéktőzsde.

— január 15. —

Budapesti gabonatorzsde.

Változatlan tartott áron elkelt (50 kilogrammonként) 3000 mm. buza.

Rozs, tengeri, zab változatlan.

A határidőzlet.

A határidőzlet mérsékelt forgalom mellett fedezé-ekre szilárd irányzattal folyt le és az árak 4—5 fillérel emelkedtek.

Az árak 50 kilogrammonként.

	Kezdete	Változás
Buza áprilisra 1908	1262	1271—1267
Buza októberre	1062	1070—1068
Rozs áprilisra	1120	1127—1125
Rozs októberre	922	927—925
Zab áprilisra	—	—
Zab októberre	820	822—821
Tengeri májusra	694	700—698

Budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde tartott irányzattal nyílt meg, később bécsi realizásokra az összes árfolyamok gyengültek és olcsóbban zárultak. Az általános forgalom szűk keretben mozgott.

Távirat és telefon.

Az új bán fogadása.

Zágráb, január 15. Rauch Pál báró, az új horvát bán az osztályfőnökök és főispánok kíséretében ma érkezett meg Zágrábba. A pályaudvaron igen nagy közönség várakozott az új bánra, akit nagy ellentéttel fogadtak. Mikor a kocsi-ból kiszállt abcug kiáltásban és s idalmazásban törték ki a várakozók, akiket a rendőrség nem tudott megfektetni. A bevonulás alkalmával kövekkel támadták meg a horvátok kocsiját, mire a rendőrség neki vágatott a tömegnek, amelyet kardlappal visszaszorított. Tíz tüntetőt elfogtak és letartóztattak. Sokan megsebesültek. Hir szerint a ban-helyettest tetleg is inzultálták.

A véderő-bizottság ülése.

Budapest, január 15. A véderő-bizottság mai ülésén az ujone-javaslatot elfogadta.

A csanádmezei püspökség betöltése.

Budapest, január 15. A csanádmezei püspökség betöltése immár bejezett dolog, amenyiben a püspöki méltóságra Csernoch János képviselőt nevezték ki. Kinevezését a hivatalos lap holnapi száma publikálja.

Asszony-szerelem.

A „Debreczen” eredeti regénye.

(Folyt.) 12

György kezét csókolta az asszonynak, egy pillanatra ráemelte nagy kék szeméit s némileg pirosabb lett az arca.

Zavart lón és kedvetlen.

„Milyen szép”, gondolt, „milyen szép... pedig azt mondják, hogy vénl... S ő félt az asszonyoktól.

Anna révedezve nézte őt hosszú, félig lehunyt szempillái alól, csöndesen szálltak a gondolatai és gyöngéden mosolygott.

III.

A verandán teriettek. Ubul György utóbb beszédesebb lón, bár a kedvetlen szomorúság ott maradt az arcán. Nem nézett Annára, egyszer szöke görögkontyos fejére vetett egy pillantást. „Cinos... Méri?” Maga sem tudta, hogy érzi magát. Nem szívesen jött erre a látogatásra. István régi barátja volt neki; van hat esztendeje, hogy nem találkoztak és im ez asszony... Asszony! És szép asszony!

(Folyt. köv.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Keresek május 1-re 3 szobás modern lakás. Ajánlatok „Allandó” cím alatt a kiadóba. 1275

Nagy gyakorlattal bíró, reáliskolát és gimnáziumot végzett joghallgató, polgári, reáliskolai vagy gimnáziumi tanulók tanítását elvállalja. Kitűnő eredményről felel. Cím a kiadóhivatalban.

A doktorátus elnyeréséhez szükséges tudnivalókról Európa összes államaiban, a jogi, mérnöki, orvosi, bölcsészeti és a theologiai fakultáson, 47 éve adok bárkinek információt és tanácsot. Referenciák minden államban. Csakis zárt leveleket kérek „Dr. R.” jellegével Breslau főposta. Válaszbélyeg 12 fillér. 1269

50-90%-os rendkívüli leszállítás Fűvészkert-utca 14. sz. alatt Mielőtt karácsonyi vagy bármely alkalmi ajándékot vásárolna, el ne mulassza felkeresni a Hamathy könyvkereskedését Fűvészkert-u. 14. Disművek, regények, ifjúsági könyvek, diszkótésű zsoltárok, Révész, Tempa, Szász, Dobos, Hock imakönyvek, zeneművek, szakácskönyvek; Emlek, képeslap és bélyegalbumok, finom magy., francia levélpapírok, családi dobozok, képeslapok, olaj squarel és vízfesték dobozok, festővásznok, esetek, asztali tentatartók, zsebképek, zsebkönyvek, egészségi szivarkahüvelyek, hegedűfelszerelések, karácsonyfadíszek s még sok fel nem sorolt ajándék tárgy, dus választékban, most rendkívüli árleszállítással kaphatók. Könyvjegyzék ingyen.

Varróleányok női ruhavarráshoz felvétetnek. Fenyőné Zugó-u. 6. sz.

Földvári L.

Debreceni Első Elektrotechnikai gyárja Kossuth-u. 1. Gyárt és árusít mindenféle elektrotechnikai cikkeket. Berendez lakások, üzletek és üzletek és gyárak részére; Villamos világítást, erőátvitelt, házi és magán telefonokat, villamhárítókat és villamos csengőket, ennek javítását és évi jókarban tartását, legújtanosabbban eszközli. Saját motorerővel berendezett, rézsiszolás, nikkelezés és galvanizálás. Villamos szblámpák K 170-től. — Képes árjegyzék ingyen.

Fűszer-üzletet veszek Debreczenben, esetleg más Hajdumegyei városban. Cím a kiadóhivatalban.

Fiatal házaspár, kik egy jónevű grófnál hosszabb ideig szolgáltak, megfelelő állást keresnek. A feleség szakácsnénak vagy gazdaszónynak alkalmazható. A férj elfogad irodaszolgái vagy pénzbeszedő állást is, esetleg óvadekkel. Cím a kiadóban.

Május 1-re 3-4 szobás, fürdőszobás modern lakást keres gyermektelen házaspár. Sürgős értesítés! Cím a kiadóban. 1263

Répa. Takarmány- vagy cukorrépát keresek megvételre. Az ajánlatok Szaploneczay Lajos főszolgabíró Máramaros címzendők.

Kanári madarak finom változatos hangfutammakkal éneklők, olcsón beszerezhető Péterfia-utca 26.

Fűszerkereskedők figyelmébe.

Tíz métermázsa megszemelt borsó, bab van eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1247

A legszebb és leghasznosabb karácsonyi és újévi ajándék

egy jó varró- és himzőgép, mely a legjobb minőségben szereshető be **GEDŐ ADOLF** varrógép és kerékpár nagyraktárában DEBRECZEN, Piac-utca 56. sz. a megyeháza mellett. Gépeim jóságáért 6 évi írásbéli szavatosságot vállalok. Eladások kedvező részletfizetésre is a legmérsékeltebb árak mellett. Javító műhely, varrógép és kerékpár alkatrészek nagyraktára.

Dalmatin a legjobb rovar és féregirtó 20, 30 és 50 f. szab. dobozban.

Dalmatin takarékoság szempontjából rendkívül célszerű és a gummi-fecskendőt fölöslegessé teszi. Használatban kitűnő hatásáért és egyszerű kezeléséért kedveltségnek örvend.

Dalmatin minden fűszer-kereskedésben kapható. Főlerakat: 531

Stella vegyészeti-gyár

LEDERMANN D. Budapest, VII. Ne-felejts-utca 39.

Villamos világítás és erőátvitel.

Fényes világítás a dr. Wolfram lámpákkal. Lakások, kávéházak és vendéglők, üzletek, kirakatok részére. Berendezések szolid és a legkiválóbb szakszerűséggel készülnek. T. c. megrendelőknek a Dr. Just Wolfram lámpákat félárban adom. A legjobb hazai gyártmányú Motorok nálam rendelhetők meg. Telefon, szobacsengő bevezetések jutányos áron 802

Fazekas Imre

Villamos-Világítási és Erőátviteli Vállalat, az egyesült izzólámpa villamossági r. t. képviselője. Iroda és raktár Piac-u. 77. Telefonsz. 567.

Látványosság a fővárosban.

„Deák Ferencz-Szálloda“.

Budapest, VIII. Agteleky-u. 7. Csendes családi szálloda. Fényes berendezés. 75 szoba, központi légfűtés, villanyvilágítás, amerikai önműködő rézmosdók fürdők, fényesen berendezett kávéház, mérsékelt árak. 3 pernyi a keleti pályaudvartól. Tulajdonos: **Pallai Miksa.**

Donogán és Somossy

Debreczen, kistemplombazár.

Báli idényre

csipke ruhák, batist ruhák, legdivatosabb se-lyem kelmék. Francia himzett batistok. **Óriási választék!**

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek. Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágitótestek, csillárok és szerelvények dus választéka. Telefon szám: 568. 1063

A farsangi idényre!

különösen ajánljuk alkalmi, estélyi és báliruhák, jelmezek és estélyi köpenyek elkészítésére divat szalonunkat

Bosznay J. és Társa

325 divatruházában Debreczen, Kossuth-u. 6.

László Zsigmond

állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

- Állatvizsgálatokat, védő- ojtásokat, heréléseket tu- berkulinozási eljárásokat, állatbiztosításokat, állat- állományok rendszeres évi felügyeletét, kosmeti- kai operatioakat.

Debreczen, Csapó-u. 30. Telefon 558. szám.

Meghívó.

A Forgalmi Bank Részvénytársaság

folyó évi január 26-án délelőtt
11 órakor üzleti helyiségében

I. évi rendes közgyűlést tart,

melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről. — 2. Az 1907. évi mérleg előterjesztése és az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslata. — 3. A felügyelőbizottság jelentése az igazgatóság által előterjesztett évi mérlegről, valamint a nyereség felosztására vonatkozó indítványról. — 4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása. — 5. Igazgatósági tagok választása. — 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Fizetések megállapítása. 8. Indítványok.

Debreczen, 1908 január hó 11. napján.

Az igazgatóság.

A részvényesek, kik szavazati jogukkal élni óhajtanak, kötelesek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt legalább 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál, vagy bármely más debreceni pénzintézetnél letéti elismervény ellenében letenni. A felügyelő bizottság által felülvizsgált mérleg az igazgatósági jelentéssel együtt a közgyűlés előtt 8 nappal a társaság üzleti helyiségében a hivatalos órák alatt a t. részvényesek által megtekinthető.

Mérleg-számla.

VAGYON		TEHER	
Késpénz	27,556.37 K.	Részvénytőke	1.000,000.— K.
Értékpapírok	14,736.86 „	Ki nem bocsátott részvények 400,000	600,000.— „
Financirozások	1.881,385.12 „	Szerződéses hitelek	1.197,077.96 „
Adósok	587,524.92 „	Financirozott vállalataink köve-	
Áruüzletekben	25,000.01 „	telései	320,253.67 „
Jelzálogos kölcsönök	173,265.57 „	Hitelezők	437,999.58 „
Felszerelések	11,000.— „	Átmeneti tételek... ..	109,711.29 „
Átmeneti kamatok egyenlege ...	9,906.66 „	Nyereség	65,333.01 „
	<u>2,730,375.51 „</u>		<u>2,730,375.51 „</u>

Eredmény-számla.

VESZTESSÉG		NYERESSÉG	
Kamatok	26,907.95 K.	Kamatok	67,620.35 K.
Fizetések	15,506.61 „	Üzleti haszonrészesedések és bankári	
Költségek	7,368.34 „	jutalékok	60,467.38 „
Házbér	2,458.34 „		
Leírások:			
alapítási költségek 8131.68			
felszerelésekből ... 2381.80	10,513.48 „		
Nyereség	65,333.01 „		
	<u>128,087.73 „</u>		<u>128,087.73 K.</u>

Debreczen, 1907 december hó 31-én.

UNGAR JENŐ vezérigazgató. Dr. BRUKNER ERNŐ elnök. GERÉBY PÁL alelnök. CZIRA ENDRE főkönyvelő.

Dr. Hegedüs JENŐ. Dr. Berger Andor. Gara Alajos. Goldstein Mór. Kontsek Géza. Killer Ede.
Ligeti Ödön. Dr. Váradi Szabó János.

Jelen mérleg és eredményszámát az intézeti fő- és segédkönyvekkel összehasonlítván, azokkal mindenben megegyezőnek találtuk:

Debreczen, 1908 január hó 12-én.

HAJDU IMRE.
f. b. tag.

FISCH LAJOS,
f. b. elnök.

GERÉBY GYÖRGY,
f. b. jegyző.

Ifj. SCHWARTZ VILMOS,
f. b. tag.